

تقویم‌های سالنامه‌ای را وقتی ورق می‌زنیم تقریباً مملو از مناسبت‌های مختلف است مانند هفته محیط زیست، هفته مبارزه با مواد مخدر، هفته مبارزه با مواد مخدر، هفته جهانگردی، هفته دولت و ولی تاکنون زمین‌شناسی و علوم زمین با همه اهمیتش در زندگی روزمره ما، جایی در این مناسبت‌ها نداشته که هیچ، در فرهنگنامه‌مان با یک عنوان عربی «معرفت الارض» در حد دو خط آن هم ناقص معرفی شده است. واقعیت این است که از وقتی که این علم در زندگی ما وارد شده چیزی در حدود ۸۰-۷۰ سال یعنی از زمان به نفت رسیدن چاه مسجد سلیمان دار و دسته داری، می‌گذرد. پس از آن بود که اهمیت این علم در جامعه ما رو به افزونی نهاد تا جایی که نفت ایران با تمام صلابتش در جهان مطرح شد و دیدیم که چه مطالعات وسیع زمین‌شناسی در مناطق نفت خیز جنوب صورت گرفت که بر پایه همین مطالعات می‌ادین متعدد نفتی مان کشف شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفتند و هنوز هم ادامه دارد.

از سوی دیگر با پیشرفت‌های علمی-تکنیکی در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ و نیازهای روزافزون مملکت به مواد اولیه مورد مصرف در صنایع کشور، لزوم تأسیس سازمان زمین‌شناسی کشور در سال ۱۳۳۸ و سپس فعالیت‌های همه‌جانبه آن از سال ۱۳۴۲ به عنوان یک ضرورت انکارناپذیر مطرح گردید.

از آن روزگار یعنی زمانی که حتی یک سازند شناخته نشده بود، یک ماده معدنی به طور سیستماتیک کشف نشده بود، یک گسل لرزه‌زا در سرزمین پرزمین لرزه ایران شناخته نشده بود، حدود چهل سال می‌گذرد. در طول این مدت واقعا تحول عظیمی در زمین‌شناسی یا همان معرفت الارض با دوخط توصیف روی داده است.

این سرزمین پهناور به طور کامل زیر پوشش نقشه‌های زمین‌شناسی ۱:۲۵۰۰۰۰ رفته و بیش از ۳/۲ آن در مقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰ مورد بررسی قرار گرفته و از آن‌ها نقشه‌های زمین‌شناسی-معدنی تهیه شده و بر همین اساس معادن اصلی مان (به جز نفت) مانند آهن، مس، زغال سنگ، سرب و روی و غیره که تأمین کننده مواد اولیه صنایع مادرمان چون فولاد، مس و هستند، شناخته و مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند. در بسیاری مجامع بین‌المللی زمین‌شناسی مانند CGMW و IUGS و IGCP عضو هستیم و در کنگره‌های جهانی صاحب رأی می‌باشیم و با اعتبار علمی که در سطح جهان از زمین‌شناسی و علوم زمین به دست آورده‌ایم، تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی، تکتونیک و لرزه‌زمین‌ساخت خاور میانه و را به ما واگذار کرده‌اند و این در حالی است که بسیاری از کشورهای خاورمیانه با تمام نفوذهای پترودلاری خود آرزوی انجام آن را دارند. دانشگاه‌هایمان که زمانی محدود به تربیت چند زمین‌شناس و مهندس معدن بودند، اینک آنقدر توسعه یافته‌اند که سالانه تعداد قابل توجهی فارغ‌التحصیل این رشته با گرایش‌های ویژه به جامعه معرفی می‌شوند. تا چند سال پیش در حالی که اکثریت قریب به اتفاق رشته‌های تحصیلی دارای انجمن‌ها و تشکل‌های علمی بودند، رشته زمین‌شناسی حتی انجمن هم نداشت ولی با همت اساتید و دانش‌آموختگان آن، انجمن زمین‌شناسی ایران تأسیس شد که با برگزاری‌های مرتب همایش‌های سالانه و اطلاع‌رسانی‌های لازم و بسیاری دیگر نظیر این پیشرفت‌ها جا و مکان خود را در جامعه پیدا کرده است. ولی باید اذعان نمود هنوز تا رسیدن به جایگاه واقعی که همانا شناخت و معرفت مردم به این علم و فواید آن فاصله زیاد است.

ما به فال نیک می‌گیریم هفته علوم زمین را که در تقویم روز آن ۱۸ تا ۲۴ مهر ماه خواهد بود و امیدواریم دولتمردان از این فرصت گرانبها بتوانند نهایت بهره‌گیری را در شناساندن زمین‌شناسی در سطح جامعه و مردم عامی بنمایند و هر سال در این هفته شاهد شکوفایی‌های هر چه بیشتر در این زمینه باشیم .